

Javaslat a
„Berczik Sára Budai Táncklub”
települési/tájegységi/ágazati
értéktárba történő felvételéhez

"A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása"

Készítette:

Képes Gábor

Budapest, 2022. július 28.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: **Képes Gábor**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Képes Gábor László
Levelezési cím: 1015 Budapest Csalogány utca 6-10., VII/274.*
Telefonszám: +36203282728
E-mail cím: kepesleo@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Berczik Sára Budai Táncklub**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása: **Budapest II. kerületben 1962 óta működő táncművészeti intézmény, mely kisgyermek kortól a felnőtt korosztályig, magas szakmai színvonalon szolgálja a helyi polgárok kulturális igényeit.**

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
- amely nemzetiség:
- ☐ **nem**

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **1027 Budapest Kapás u. 55.**

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- ☐ **települési**
- ☐ tájegységi
- ☐ **ágazati**

amely értéktár neve: **Kulturális örökség értéktár**

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

1882-re elkészült Oslányi Mór szabómester, a mai Margit körút (akkor még Felső országút), illetve a Kapás utca sarkán álló földszintes háza is, melyet a szomszédos Kapás utcai telekkel együtt a magyar szabadkőműves páholyok egyike, az 1871-ben alapított Galilei vásárolt meg. 1911-ben lebontatta az aprócska épületet, hogy ott egy páholyházzal egybeépített bérházat emelhessenek.

A környék képe 1872-ben, a Galilei-bérház mai helyének megjelölésével

A Galileit ekkor főmesterként irányító Flessig Sándor (1869-1939) a kor egyik legismertebb bankárja (1909-től a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt., majd az ebből kinőtt

Angol-Magyar Bank ügyvezető igazgatója, később ügyvezető alelnöke és a budapesti Áru- és Értéktőzsde alelnöke, majd 1931-től elnöke) az építkezés végéhez közeledve felveti, hogy ha a díszes hajlék a testvérek lelkesedése és áldozatkészsége folytán elkészül, az a kr. Művészet számára ne csak akkor vételessék igénybe, ha abban egy-két páholy hetenként néhány órán át munkáit fogja tartani, hanem váljék az a szabadkőműves gondolat állandó gócpontjává. A közösség egyik tagja, Strauss Ödön építészmérnök által megálmodott saroképületet végül 1913. december 16-án Bókay Árpád nagymester világítja meg.

A II. világháború előtt és után a jelenlegi Budai Táncklub épületében működött Cseh György tánciskolája, amely tekintélyes és elismert képességformáló és társasági lehetőség volt a budai polgárcsaládok fiai és lányai okulására és örömére. Cseh György (1902-1965) vérbeli tánc- és illemtanár volt. Növendégeit a bejárat kapunál várta, ellenőrizte öltözködésüket, megigazította a nyakkendőjüket és inggallérjukat. Ez még a békebeli gardedámos korszak volt, amikor a táncos alkalmak egyfelől az idősebb hölgykísérő jelenlétével garantálták a fiatal lányok jó hírét, másfelől találkozási alkalmat biztosítottak a különböző baráti körökhöz tartozó hölgyek számára. Az ismerkedésnek, a társaséletnek nélkülözhetetlen és jól működő helyszínei voltak az ilyen tánciskolák.

A mozdulatművészet első magyar centrumává 1924-25-ben vált a jelenlegi Budai Táncklub épülete, amikor a Franciaországból hazatért Dr. Dienes Valéria - Henri Bergson filozófus és Isadora Duncan táncművész tanítványa, értékeik közvetítője és képviselője, az első magyar mozdulattudós, táncművész – által kimunkált Orkesztika Iskolájának adott helyet.

A Kapás u. 55. épület tulajdonosa, a II. kerületi Tanács 1962-ben úgy döntött, hogy méltó körülményeket teremtve a táncnak és a kulturális rendezvényeknek – Budai Táncklub néven – megnyitja a régi-új művelődési házat az épületben.

A II. kerületi Tanács a Budai Táncklub és a Ságvári Endre Művelődési Ház vezetőjévé Verebesné Szántó Klárát nevezte ki. Az általa irányított Budai Táncklub, első munkatársai, alapító tagjai voltak: a művészi torna területén Berczik Sára mozdulatművész, a "ritmikus sportgimnasztika anyja", mesteredző, valamint Hajós Klára, kiváló művészi-kondicionáló torna és táncpedagógus, a balettmeisteri teendőket Kemény Melinda (bárónő) látta el. A tánc- és illemtan tanfolyamok keretéből kinőtt és lendületesen fejlődött a Versenytánc Klub. A mozgásművészet-fejlesztés feladatainak ellátása mellett a Budai Táncklub művelődési házként is funkcionált ebben az időben. Az amatőr művészet területén népszerű volt és szakmai körökben is elismerést vívott ki.

1972 után, a Marczibányi Téri Művelődési Központ a közművelődés új, modern bázisa megépülésével, a Budai Táncklub annak speciálisan mozgásművészeti intézményeként működött tovább. A „Kapás”-ként becézett Budai Táncklub letisztult profillal dolgozhatott. A művészi torna, klasszikus balett és társastánc képzéseire alapozhatta tevékenységét. Kiegészítő tevékenységei is táncos jellegűek voltak: össztáncok, bálók, farsangi és szilveszteri multságok. A 70-es éveket mind a látogatottság, mind a tevékenység minősége szempontjából „aranykornak” is nevezhetjük. A tanfolyamokra beratkozottak száma 1000 fő fölé emelkedett összesen egy tanévben, az össztáncokon több mint 200 fő táncolt egy este.

A 60'-as, 70'-es években a versenytánc klub is nagy hazai és nemzetközi sikereket ért el. Versenyzői első helyezéseket hoztak a hazai Savaria versenyekről, a lengyelországi

Gdanskból és Katovitzéből, az akkori NDK-ban Lipcséből és Magdeburgból, Csehszlovákiában Pozsonyból – melyek a nemzetközi megmérettetés helyszínei voltak.

A szombati és vasárnapi össztáncokon nem kisebb zenekarok zenéjére táncolhattak a résztvevők, mint az Echo, Wanderers, a Wastaps, a Syconor, a Kék Csillag, a Hungária, az Atlantisz, a Bergendy és az Expressz. Sok pár az össztáncon megismerkedve kötöttek házasságot és ma az Ő gyermekeik, unokáik járnak a Táncklub tanfolyamaira.

A beiratkozások napján az utcán állt a sor, a jelentkezők azon izgultak, hogy ki nem maradjanak a Sári néni művészeti irányításával működő képzési körből. A Budai Táncklub ismertségét és elismerését többek között neki, a mozdulatművészet nagyasszonyának köszönhette.

Az évek során a tanári gárda bővült is, változott is. Kemény Melinda után lánya, Lieszkovszky Melinda is ide került balettmesternek, a művészi tornát pedig Szollás Erzsébet, Berczik Sára asszisztense és Erdélyi Alíz, az Operaház balett-táncosa oktatta, majd a 80-as években Bárány Ilona lett a Táncklub balett mestere.

A 80'-as évektől csatlakozott művészi torna oktatóként Giliczéné Bencze Mária, Sum Anikó, Zoltán Zsuzsa, majd később Kiss Judit, Ducza Anikó, Hasznos Judit, Pataky Rita és Forró Ildikó és Hajós Klára lánya Jós Fruzsina. Többen közülük Berczik Sára és Hajós Klára tanítványa volt korábban. Új igényre, új műfajként jelent meg ekkor a jazz balett is. Ennek tanfolyami kurzusait Dékány Éva és Puskás Judit vezették. Kedves és kellemes - olykor nem kevésbé neves – munkatársak voltak ezekben az években a zongorakísérők is, akik művészi alázattal segítették a Táncpedagógusok munkáját. Meghatározó volt évekig Farkas Imre, Törpényi Márta, Gesztesi Zsuzsa tevékenysége.

De itt volt zongorakísérő – egy ideig – a fiatal Presser Gábor is!

Az élő zongorakíséret hagyománya is megmaradt a későbbiekben, új korrepetitorok csatlakoztak az évek során: Fehérné Gabura Mária, Jós Éva, Jancsóné Pipa Zsóka, Király Elvira, Somogyi Tamás, Lakatos Éva, Lakatos József, Szakcsi Lakatos Béla, Gesztesi Károly, Köpödsy Zoltán, Luptovits László, Zsolnay Károly.

1989-ben az intézmény a Kapás utcai két próbaterem mellé megkapta – a Margit krt. 48. sz. alatti épület próbatermát is. A helyiséget a Margit krt. és a Kapás utca sarkán korábban működő „Ágnes” presszóról nevezték el.

Szántó Klára halála után az intézmény vezetését egy rövid ideig Baji László vette át, majd Cs. Szabó Mária követte, aki 1998-tól 12 évig irányított az intézményt. 2010-ben Puskás Juditot kérték fel a Táncklub vezetőjének, ő vezeti jelenleg is az iskolát.

Jelenleg a Berczik Sára Budai Táncklub a II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. intézménye. Napjainkban a modern, kortárs tánc műfajok egyre inkább előtérbe kerülnek a táncművészetben. Táncklubunk lépést kíván tartani a kor szellemével és ezeket a műfajokat beépítettük oktatási Rendszerünkbe.

A hagyományos táncoktatás mint klasszikus balett, társastánc mellett az esztétikus testképzés bevezetésével a Budai Táncklub már korábban kiépített egy modern , amatőr művészetoktatási bázist, ahol a táncot szerető és művelni kívánó érdeklődők megtalálják a korosztályuknak megfelelő tanfolyamokat. Berczik Sára módszerét négy éves kortól

tanítjuk. A nagyobb korosztályoknak a Berczik technikára alapozva számos más modern technikát is oktatunk intézményünkben. 2010-től bevezettük a korszerű, új szellemű tánctechnikákat, a modern- és kortárs tánc órákkal bővült a Táncklub kínálata. Tapasztalt nagy tudású tanáraik mellett, új és fiatal, a modern technikák területén képzett kollégák szélesítik a Berczik Sára Budai Táncklub pedagógus gárdáját. A klasszikus műjajok óráit zongorakísérő segíti.

Az intézményben működik a Berczik Sári Néni Mozdulatművészeti Alapítvány.

2012 óta hagyományosan megrendezi az alapítvány és a Táncklub a Berczik Sára Emlékversenyt, ahol öt műfajban és három korosztályban versenyezhetnek a résztvevők. 2011-től évente ünnepli a Tánc-kiállítás nagyrendezvénnel, a Tánc Világnapját. A programok során táncversenyre, workshop-okra és képzőművészeti kiállításokra számíthatnak a látogatók.

Szakmai díjak:

- **2005. Csokonai Vitéz Mihály Községi díj**
- **2000. Táncpedagógusok Országos Szövetségének Arany Fokozatú Nívódíja**
- **2005. Csokonai Vitéz Mihály Községi díj**
- **2011. Minősített Közművelődési Intézmény Cím**
- **2017. Berczik Sára Községi díj**
- **2019. Családbarát Szolgáltató Hely tanúsító védjegy**

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A Berczik Sára Budai Táncklub nagy jelentőségű patinás tánciskola, mely 1962-ben tette le névjegyet az amatőr táncoktatás és a táncművészet oltárára.

Az eltelt 60 év alatt a termeiben folyó magas színvonalú szakmai tevékenység által az amatőr táncoktatás gyöngyszemévé nőtte ki magát. Mindez köszönhető a valaha itt tevékenkedő hazai táncpedagógusoknak, akik kivétel nélkül elhivatott képviselői szakmájuknak, és akik számára mindig a növendékek iránti szeretet és a tudás magas szintű átadásának igénye volt a legfontosabb. Ilyen szellemiségben folyik a táncoktatás napjainkban is a Berczik Sára Budai Táncklubban.

Az intézmény kulturális rendezvényei a kezdetektől országos elismertségnek és népszerűségnek örvendnek, ahol a részvevő szakmai kiválóságok tehetségükkel hozzájárultak a Táncklub kulturális értékéhez.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

A KÖZMŰVELŐDÉS HÁZAI BUDAPESTEN 2.- Slézia Gabriella. Budapest művelődési Központ 2003. Budai Táncklub archívum

**40 éves jubileumi kiadvány – Cs. Szabó Mária 2002. Berczik Sára Budai Táncklub-
Kanyargó Idő – Jubileumi Kiadvány az 50. évfordulóra- Puskás Judit - 2012.**

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe - **javaslat:**

<https://masodikkerulet.hu/ertektar/budaitancklub>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképei
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

1. Melléklet

Fényképek

NYILATKOZAT

Alulírott Képes Gábor hozzájárulásomat adom a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is –, illetve a javaslatban megadott adatok kezelésére.

Budapest, 2022. július 28.

Képes Gábor sk.